

GORENJEJC

Političen in gospodarski list.

Stane za Kranj z dostavljanjem na dom 4 K, po pošti za celo leto 4 K, za pol leta 2 K, za Nemčijo 4 marke, za Ameriko 2 dolarja. Posamezne številke po 10 vin. — Na naročbe brez naročnine se ne ozira. — Uredništvo in upravnništvo je v hiši št. 173. — Izdajatelj: Tiskovno društvo v Kranju. — Odgovorni urednik: Ciril Mohor. — Rokopisi naj se ne pošiljajo prepozno.

Izhaja vsako soboto
ob enajstih dopoldne

Inserati se računajo za celo stran 50 K, za pol strani 30 K, za četrt strani 20 K. Inzerati se plačujejo naprej. Za manjša oznanila se plačuje za peti vrsto 10 vin., če se čaka enkrat, za večkrat znaten popust. — Upravnništvo naj se blagovito pošiljati naročnina, reklamacije, oznanila, sploh vse upravne zadeve, uredništvo pa dopisi in novice. — Dopisi naj se izvolijo frankirati. — Rokopisi se ne vračajo.

Cerkev in loža.

V 14. snopiču „Slovenskih narodnih pesmi“, katerega je ravnokar izdala „Slovenska Matica“, na 214. strani omenja dr. Štrekelj pesem o Jakobincih, ki se začenja tako-le:

„Antikristjan je gori vstal,
svoje jogre venkaj poslal.“

Kdo so ti „jogri“? V Parizu se je l. 1791. ustanovil politični klub, ki se je polastil samostana sv. Jakoba in v njem imel svoja zborovanja. Ta klub, katerega so imenovali Klub Jakobincev, je pripravil ljudi na upor proti kralju. Vodil je tudi francosko revolucijo, v kateri je nedolžna človeška kri tekla v potokih. Po vseh mestih je imel klub svoje podružnice. Jakobinci so širili revolucijsko propagando tudi v sosednje dežele. Hujskanje najnižjega ljudstva proti srednjim stanovom je bilo njihovo delo, uprizorjeno zato, da bi bogatini lahko komandirali in svet uživali. Črtili so tedaj Jakobinci katoliško cerkev in so odstavili Boga, da bi ne mogel soditi njihovih grozodejstev. Teh nesrečnih časov se spominja stara slovenska pesem.

Glavarji Jakobincev so se bili med seboj sprli in deloma podavili. Potem je razpadel njihov klub. Duh Antikristjana je pa ostal in ima dandanes svoje mesto v prostozidarskih ložah. Njegovi „jogri“ se razširjajo po vesoljnem svetu in uprizarjajo povsod revolucijo proti Kristusu, najhujšemu nasprotniku njihovih načel. Prijadrali so ti „jogri“ že tudi na slovensko zemljo. Neki list je prinesel te dni to-le notico: „Dne 1. februarja se je slovesno otvorila loža v Zagrebu, ki postane središče prostozidarskih organizacij za jug države. Vpliv prostozidarjev sega tudi na Kranjsko, kjer so voditelji liberalne in radikalne stranke v zvezi s središčema prostozidarjev v Zagrebu in Beogradu.“

V Avstriji so prostozidarske lože prepovedane. Zato liberalni listi tako kriče, da je

Avstrija klerikalna, zato toliko stokanja, da v črnih slovenskih zemljah svobodna misel ne more svobodno na vrh. Lože so prepovedane, niso pa prepovedani listi, ki razširjajo nauke lož. Teh listov, ki kupujejo duše, je vedno več. Antikristjan je bogat in podpira svoje služabnike. Kadar bo zmanjkalo, pa pojde z nabrano množico ropat po cerkvah in samostanih. Na Francoskem in Portugalskem je že opravljeno in cerkveni denar požrt. Sedaj pride na vrsto Italija, kjer je središče krščanstva. To bo naslajanja, ko bo razrušen Vatikan! Italijanski kralj je v loži, ne mu tedaj skriviti lasu, ker bi se ga dalo porabiti. Nedavno je na prostozidarskem shodu veliki mojster župan Nathan prečital pozdravni telegram, ki je došel loži od kralja. Zato tako žele liberalni in mokraški listi, da bi se ne oslabil Italija, zato tako kričé nad onimi, ki opozarjajo Avstrijo, da se Italija oborožuje na meji in da preti nevarnost. Loža Velikega Orienta hoče imeti močno Italijo, ker je ta v prvi vrsti odločena, da stare „klerikalizem“ v srednji Evropi. Loža v Budapešti podaja roko rimski loži in „jogri“ prikimavajo povsod, ker morajo ubogati pod prisego. Pasti mora rimska cerkev, pasti „znamenja sužnosti“ po naših deželah, pasti klerikalna Avstrija, opora Rima!

Ali se pa bode prostozidarjem to posrečilo? Delajo z vsemi močmi! Sovražniki cerkve se združujejo in mnogo žrtvujejo; družijo jih besno sovraštvu do oznanjevalke resnice. Drugih razlik ne poznajo več! Pri vseh volitvah so naprednjaki in rdečkarji ena armada proti armadi katoliški. To se je pokazalo na Nemškem, to se kaže pri nas, da sta povsod le dva tabora: tu kristjan — tam antikristjan!

Kdo bo zmagal? V kupoli sv. Petra v Rimu stoji zapisano, da katoliške cerkve ne bodo zmagale peklenške moči. To je rekel On, večna Resnica!

Slovinci! Nauki Antikristjana so za naš narod časna in večna poguba! Ne tedaj rok križem držati! Le srčno torej v boj in pogumno naprej do zmage krščanske misli!

DOPISI.

Iz Preddvora. Pri občinskih volitvah v Preddvoru so dobili v I. razredu: Oton pl. Detela 133 glasov, Janez Urbanec (Plevel) 133 glasov, Matija Rozman 132, Jožef Logar 132, Aleš Vovnik 96, Jurij Arh 96 glasov. Pri nasprotni listi je dobil mladi Mešan 36 glasov. V II. razredu: Uranič Franc 146, Perné Janez 149, Janez Hribar 124, Peter Krničar 147, Matija Polajnar 122, Andrej Rogelj 101 glas. Pri nasprotni listi so dobili kandidatje po 49, 28, 21 glasov. V III. razredu: Janez Podpeskar 316, Miha Bohinec 318, Andrej Orehar 251, Janez Koštrun 244, Janez Robljek 300; Karol Zaplotnik 257 glasov. Nasprotna lista: Lombar Janez 73, Kern Joža 56, Kokalj Aleš 53, Mihelič 28 glasov. V podobčinah so bili izvoljeni: župnik Janez Mikš, Jur Povšnar, Jožef Bidovec, Lovro Košir, Anton Logar, Janez Snedec, župnik Fr. Lakmayer. Volitve so se vršile s precejšnjo napetostjo. Pri občini, ki sega na dolgost pet ur in obsega štiri župnije, je umevno, da je treba vpoštevati več stvari. Občinska volitev je zmeraj nekaj težkega, zakaj, kakor hitro se popusti stališče pravičnosti, se lahko hudo razburjajo duhovi. Ni samo vprašanje, kdo bo župan, ampak tudi, kje bo župan. Razmere terjajo, da je župan v središču; zato je večkrat tako malo izbire mogoče, če se gre za to, da bi se župansko breme preložilo z ene rame na drugo. Ker se je ravno v pretekli županski dobi spravil na dan znani nered v občinski blagajni, ki je svoj čas opravičeno povzročil veliko hrupa po občini, smo pričakovali, četudi se sedaj vrši županovanje dosti v redu, da bo stari župan naletel na precej nasprotnikov. Ta položaj je hotel izrabiti v svoje osebne namene bivši tajnik Aleš Pekovec. Pa če je kdo imel pravico za nagajanje, jo je imel „Aleš“ najmanj. Kdor ima maslo na glavi, naj ne hodi na sonce! Namesto da Aleša več dni ni videla kranjska pošta, ker je cel teden od hiše do hiše brusil pete in hujskal ljudi — kar on

PODLISTEK.

Izpokorjena romarica.

Spisal Proto Konec.

„Ima jopič vrezan
na vižo novó.“
Narodni motto.

1.

Pod Šmarno Goro, v pobočju, izza gruče gostih jablan kuka rmena hišica.

Rmeni hišici gospodinji deklica močnih mišic, bele polti, hudih oči. Očeta so ji ubili, mater zakopali, brata potopili, sestro zamožili. Teta Marijana ji je oče, mati, brat, sestra.

Zima je lezla za goro, sveče so se tajale pod strešnim kapom. Tanka snežena plast je še krila mater zemljo in saninec je še gladko tekkel po široki cesti.

Pred rmeno hišico stoje lične sanke in skozi okno zakliče gospodinja Franica:

„Miha, naprezi!“

V hiši je stala pred zrcalom mlada gospodinja, pri peči je pa sedela in se grela teta Marijana.

„Kako si vendar čudna, Franica! Tako blizo imaš župno cerkev, pa hodiš v tem mrazu v Ljubljano k maši.“

„Tetka, ali jaz imam opravke v mestu!“

„V Ljubljani je veliko sv. maš, pa malo pridig.“

„Pa je ena pridiga lepša, kakor deset pridig našega gospoda.“

„Ne govori tako! Božja beseda je lepa, naj bo v lončeni, ali pa zlati posodi.“

„Lončena posoda se ubije, zlata pa ne.“

„Pazi, punica, mesto je veliko, človek se lahko v njem izgubi!“

„Meni je Ljubljana znana in ni se bati, da bi se izgubila.“

„Pojdi v božjem imenu, pa vrni se kmalu, sirka je naprežena!“

Francka sede v lične sani in Miha jo zavije v zelen koc. Naglo se je sirka pomikala proti beli Ljubljani.

Ljubljana je velika, je dolga, je široka. Francka se je zibala po ulicah, ustavljala se pred izložbami, poslušala godbo, ki se je čula iz gostilen. Bilo je prijetno, čas je naglo potekal.

„Francka, danes te pa popeljem na plesni venček. Videla boš, kaj je lepo, kaj prijetno.“ Tako ji je pihal na dušo Racmanov študent. Francka se je srčno nasmejala. Ko je že pozni mrak objemal svet, se je Francka izpod Šmarne Gore še sukala s študenti po prostorni pivnici, da se je godcu tresel klarinet in da je harmoniki sape primanjkovalo.

Vroč kri, sladko vince, zaduhel zrak, las-kave besede — vse se je prevračalo na dnu srca deklici izpod gore.

Kratek je bil večer, pokratila se je noč in mlekarice so zjutraj že škripale s podplati po široki cesti, ko je Francka izpod Šmarne Gore, zavita v zelen koc, kimala na saneh proti domu.

„Ali jo poznaš, sirko Bezlajevó?“ povpraševale so se mlekarice in se smejale tja v širno plan ... Konec prih.

Fr. Ks. Steršaj:

Moj Koprivnik in drugo.

Gorske slike.

VI. Jaka v zakonskem jarmu.

Konec.

Humorist je bil Jaka vedno in je tudi še sedaj. Že precej se je treba truditi, da bi ravnodušnega moža spravil v nevoljo in jezo. So pač srečni ljudje, ki imajo tisto mirno naravo in gosto kri, ki skoro nikoli ne vskipi. Dobiš jih tudi med našimi ljudmi podobne. Kanon mu lahko izprožiš za hrbtom, pa se ne bo obrnil in pogledal, kaj se je zgodilo. Najdejo se pa tudi oni, podobni majhnim piskrčkom, ki hitro vskipé in zavro. Je pač povsod namešano, ali „presortano“, kakor pravijo Bohinjci.

Kljub nemiru in prepiru je Martinčev Jaka ostal največkrat tudi doma miren. Žena se je kregala in ropotala neprestano. Hudomušni Koprivnikarji so se takrat, ko je bilo treba za veliki teden napraviti v zvonik novo ragljo, spomnili, da bi Martinčevka bolje ropotala in se dlje slišala, kakor lesena raglja. No, Jaka se je navadil tudi te raglje. Navadno je molčal in prav pridno vlekel dim iz svoje čedre. Včasih pa mu je le zavrelo. Eden izmed redkih slučajev naj sledi.

zna — naj bi bil raje ležal v Mačah, za pečjo, pa bi bilo zanj boljše. Kakor je po eni strani žalosten pojav, da dobi tak voditelj sploh kaj svoje stranke, je bilo po drugi strani veselo znamenje, da je ravno strastna Alešova agitacija vzdramila vse poštenjše volivce zoper njega. Ako bi se ne bil on vtaknil vmes, bi se bila morda volitev kaj drugače vršila, tako pa je marsikdo rekel: „Aleš ne sme zmagati!“ Ker je Alešovec manjkalo lastnih kandidatov, so vstulili vmes precej sicer povsem dobrih mož; kot ožje somišljenike svoje pa so pobrali po občini nekaj ljudi, katerih duh je izdajala beseda: „Farje ven!“ Kajne — farje ven, sl . . . . . noter, to bo življenje! Namere teh razdirajočih agitatorjev so volivci krepko zavrnil, kakor je pokazal izid volitve. Prav je, da se vzbuja zanimanje za občinske zadeve, posebno pri mlajših gospodarjih; pa samo z nerganjem in zabavljanjem za vsak prazen nič se pač malo doseže, k večjemu nekaj prepira. Občina potrebuje prevdarnih mož, pa tudi mirnih in pravičnih, drugače je soglasje med posameznimi deli občine nemogoče. Upajmo, da se bo med novimi odborniki našla ta dobra volja, ki je ravno v tem trenutku jako potrebna.

Podbrezje. V najlepših letih je umrl v Žverčah „Orel“ Janez Brejc. Pokopan je bil v Podbrezjah dne 19. t. m. Orli iz celega okrožja so v kroju spremili svojega brata k zadnjemu počitku. V slovo so mu zapeli na grobu. Tudi Marijina družba in udje Izobraž. društva so izkazali čast vrlemu mladeniču. Domači župnik je opisal v svojem govoru lepoto kršč. življenja, kateremu sledi srečna smrt. S solzami v očeh so se vsi poslovili od dobrega Jankota. Počivaj v miru!

Iz Tržiča. Skupina „Jugoslovanske strokovne zveze“ bode imela v nedeljo 25. t. m. ob 4. uri popoldne v prostorih društva sv. Jožefa svoj drugi letni občni zbor. K temu občnemu zboru se najljubneje vabijo vsi člani in članice društva, kakor tudi vsi naši somišljeniki. Dobilim bodemo skoraj gotovo enega govornika iz Ljubljane. Naša skupina se je ustanovila lani dne 10. januarja s 27. člani, danes nas je 70. Dobro držimo skupaj. Denarja smo poslali centrali 609 K 96 v. Trem bolnikom smo izplačali za 130 dni bolezni 140 K 50 v. Skupina je imela 12 sej in 3 javne shode. Na shodih se je obravnavalo, kar je za delavca potrebno in koristno. Skupina je pošiljala svoje zastopnike na razna zborovanja v Ljubljano in na Jesenice. Iz tega kratkega poročila je razvidno, da je skupina skrbela za svoje člane v bolezni in strokovno. Načelstvo si šteje v dolžnost, da se zahvali vsem onim osebam, katere so kaj storile v blagor in prosep naše skupine.

Križe pri Trziču. Smrt letos neusmiljeno gospodarji pri nas. Od 4. februarja je 14 dni kar naprej zvonilo odraslim mrličem po trikrat na dan. Pa tudi mladi morajo v grob! Lep pogreb je imel Franc Primožič, član katol. izobraževalnega društva Dopolnil je komaj 18 let. Tri dni pred smrtjo je bil še v tovarni. Bolehal je sicer že dalje časa za jetiko, a si ni upal k zdravniku, ker se je bal, da ga bodo potem odslovili, pa se je gnal do zadnjega. Bil je vrl mladenič, abstinent. Pred smrtjo je še naročil, naj ne dajo nikomur žganja, ko ga bodo hodili kropit. Tako mlad, pa je že imel naloženo v hranilnici precejšno svoto. Zapustil je tudi več knjig, ki si jih je nabavil. Posebno je bil nadarjen za dramatičnega igravca. Društvo ga je z zastavo spremilo k večnemu počitku in mu zapelo tri žalostinke. — Pomlad je tudi tu pod planinami. Telohi, pevčice (trobentice), zvončki, velikonočnice že cve-

Pred nekaj leti se je bil Jaka domenil z bistriškimi strojarjem, da mu bo zvozil česlo (pri nas pravijo starejši „čislo“) iz Mesnovca na Bistrico. Prav pridno ga je vozil in prihajal večkrat pokajen domov. Noge so se mu mešale in niso stopale zvečer tako kakor zjutraj, ko je odhajal od doma. Naložil je precejšen voz.

Na Bistrici je bil tisti dan ravno semenj. Od strojarja gori do kapelice se je vrstila stojnica (štant) ob stojnici. Največ je bilo takih s sladkarijami. Ko je Jaka zavil s svojim vozom proti strojarjevemu dvorišču, je zadelo zadnje kolo ob stojnico s sladkarijami, ki se je vsled tega prevrnila. Prav posebno hudega ni bilo, ker je bilo lepo, suho, jesensko vreme. Vendar pa se je vsula nanj ploha besedi, nagla, glasna, kričča in grozeča, tako da si je Martinčev Jaka mislil sam pri sebi: „Bog nas varuj! Ta je pa desetkrat hujša od moje.“ In v svojem rahločutnem srcu je obžaloval njenega moža.

No, sejem je sejem in takrat ga mora po stari slabi kranjski navadi vsak sejmar imeti nekoliko pod klobukom, nekateri celo pod dvema! In Jaka tudi. Kar v treh gostilnah je bil. Ko ga je žganjček nekoliko spravil v višje nadstropje, se je glasno bahal:

„Ha, misl'ite si! Ja' sem pa čisvo (kislo v

to, po cele šope jih otroci nabirajo. — Za volitve v trgovsko zbornico je šlo iz naše župnije za S. L. S. 32 glasovnic, liberalci so jih dobili samo 6. — Občinske volitve še sedaj niso razpisane. Kakor kažejo priprave, bodo okoli velike noči enkrat. Volitve v trgovsko zbornico so nam pokazale, kdo drži z liberalci. To bo prav hodilo pri občinskih volitvah, da jih ne bomo volili v odbor, ker tudi pri nas liberalcev ne maramo.

Iz Tržiča. Deželna vlada je potrdila občinske volitve za trg, toda vse je tiho in zdi se, da bomo še dolgo čakali na novo volitev. Kje tiči vzrok?! — Naš vodovod je menda zmrazil v tej lepi pomladni zimi. V nekaterih hišah kar nič vode ni po dnevu. Šele zvečer, ko preneha delo po tovarnah, se zopet pokaže. Kadar se bo pobirala vodarina, tedaj bomo že dali pravi odgovor na to.

Iz Gorič se nam poroča bolj natanko o smrti Jožefa Malija, ki je umrl na ženitovanju svojega brata. Prišel je domu na dopust, pa čez dan ni hotel tožiti, da ni prav zdrav, ampak je pridno stregel svatom. Zvečer ga je stresel mraz in začela lomiti božjast. Poklicani zdravnik je povedal, da je prizadet od srčne kapi. Bil je prav pošten in trezen mladenič, tudi plesal ni nič. Vse je pretresla njegova nenadna smrt. Pokopan je bil v vojaški obleki z Marijino svetinjo na prsih. Mladeniška Marijina družba ga je spremila z zastavo na zadnjem potu in nekaj žalostink so mu na grobu zapeli v slovo.

Iz Železnikov. Dopisniki liberalnih listov hočejo možem naše stranke ves pezdir pobrati iz očí, brunov pa hinavci v svojih očesih ne čutijo. Najbolj seveda pazijo na častitega g. župnika in poizkušajo zaviti in osmešiti njegove nauke. To delajo učenci liberalnih visokošolcev, ki so okuzili naš, nekdanji katoliški trg z liberalizmom. Buhov Korel jim je za papeža. Ta jim pridiguje, da liberalni časopisi, kakor „Slovenski Narod“, „Slovenski Dom“, „Jutro“ in „Dan“, niso proti veri, da je proti veri le domači naš župnik, katerega pa on ne utegne poslušati. Seveda Korelnu našega župnika ni treba poslušati, učen je že dosti iz omenjenih listov in parfumiran v glavi! Hinavsko se pa le zvijajo liberalci, kakor da bi se šlo pri volitvah samo za gospodarstvo v občini, na kar se le sami zastopijo, in da pri tem župnik in naša stranka nimata nič opraviti. Ko bi pa zmagali ti tiči, bi se pa bahali po vseh svojih listih, da so zmagali pravi liberalci. Gabrijelček in Poddržar posebno brusita pete od hiše do hiše, da bi posadila Korelna na županski stolec. No, Gabrijelčku je ključ od sosedovih vrat že prav malo všeč! Poddržar, ki se je zdaj prekucnil, je pa pred petimi leti okoli agitiral, da Buhova Jerca ne sme biti župan. Ali naj bo mar zdaj dobra? Vpraša naj Vidmarja, če je že Buhovec vse plačal za svojim očetom, kar je on takrat priporočal. Poddržarju tudi „šnelcug“ ne bo nič pomagal. Buhovec bo moral še malo počakati, da bo župan njegov Joža, ki bo že letos volil v 9. razredu. „Slovenski Dom“ bi pa rad imel za župana Jožefa Globočnika, ki je bil na Miklavževem večeru sumljivo radodaren. Matijevec pred petimi leti še spati ni mogel zavoljo Kovaškega Vrha, sedaj pa, ko lepi gozd ni prepisan na občino, pa lažje spi in hvali Globočnika, ki je srečke „talov“, kakor da bi bil s tem Železnikarje lakote rešil. Železnikarji nismo tako otročji, da bi se pri resni stvari dali od koga premotiti! Nam je mar korist občine in blagor našega ljudstva, katero bi ljubljanski framasoni in njih tukajšnji zapeljanci po vsi sili radi od-

tem pomenu) vozil, pa sem sva hko (sladko) zvrnov.“

Že pozno ponoči se je vračal domov. V „mostiču“ — najhujši breg na Koprivniškem kolozovu — se je spomnil ljudske pripovedke, da tam hudir dela fajfe. Zavpil je na ves glas v svoji špiritovi navdušenosti: „Če fajfe devaš, pr'nes mi no eno!“ — Ves navdušen nad svojo korajžo se je ozrl naokoli, kje bo prišel hudir in mu prinesel fajfo. Takrat pa — Jaku so se zježili lasje in mrzel pot ga je izpreletel po vsem životu — je zazrl komaj kakih deset korakov pred seboj nekaj svetlega in žarečega. Naglo je skočil na voz in udaril po konju, da se je kar kadilo za njim. Ropot voza pa je provzročal, da je Jaka mislil, da gre sam zlomek za njim. In kaj je bilo? — Star, trhlen bukov štor, ki se je svetil v nočni temi.

In doma? — To je bilo vpitja, kričanja in zmerjanja. Jaka pa je vskipel in zagrabil vatel, ki so ga včasih imeli pri vsaki hiši, da so žnjim merili platno ali pa živino na pedi, in je začel prav krepko udarjati po zmerjajoči ženi, tako da je tisti večer morala od hiše k sosedu.

Drugi dan pa je takoj hitela k orožnikom, češ, da jo je hotel mož ubiti. Črez kakih štirinajst dni pa je Martinec dobil povabilo, naj se potruži k sodnji zagovor.

trgali od cerkve in od Boga. Zato vemo, koga bomo volili v odbor in za župana. Pošteni, krščanski volivci, vsi do zadnjega na našo stran!

Zunanji minister grof Aehrenthal je umrl zadnjo soboto zvečer kot kristijan. Pet let je vodil avstrijsko zunanjo politiko. Vsi evropski listi izrekajo sedaj ob njegovi smrti o njem svojo sodbo. Večina priznava, da je bil mož talent in da za Avstrijo ni vozil slabo, ker se mu je posrečilo z izredno prijaznostjo do Italije vzdržati trozvezo in dovršiti aneksijo Bosne brez večjega šuma. Proti slovanskim državam je napenjal strune, dokler niso v najvišjih krogih spoznali, da jih bo treba malo odpeti, če bo hotela Avstrija prosto dihati in rešiti se iz nevarnosti. Na smrtni postelji, ko se ni več zavedal, so mu naznanili, da je okinčan z najvišjim odlikovanjem in odstavljen. Prestolonaslednik Franc Ferdinand in bivši načelnik generalnega štaba Konrad pl. Hötendorf se nista strinjala z njegovo politiko. Obisk ruskega velikega kneza Andreja na Dunaju je pred nekoliko dnevi deloma popravil njegove napake. Z vtelesenjem Bosne je Aehrenthal avstrijskim Slovanom nehote napravil uslugo, ker upamo, da se nikomur ne bode posrečilo, kakor se je nameravalo, spraviti to deželo pod madjarski ali nemški vpliv. Pokopan je bil Aehrenthal z veliko slovesnostjo. Cesar mu je zapisal v spomin jako laskave besede.

Grof Leopold Berchtold, bivši poslanik na petrograjskem dvoru, je imenovan Aehrenthalu za naslednika. Iz Petrograda prihajajo naši diplomati. Pri Rusih so v dobri šoli, ker je znano, da se težko kje boljši diplomati dobé, kakor so ruski. Šel bo najprej v Berlin in Rim, da se predstavi in potrdi trozvezno politiko, če ne pride kaj vmes.

Skupni finančni minister Burian je odstopil, da ne bo preveč Madjarov v skupnem ministertvu, ker je Berchtold Madjar. Njegov naslednik je Poljak Bilinski.

Bilinski, ki je postal skupni finančni minister in nekako gospodar Bosne, je bil že dvakrat avstrijski minister in je igral pri Poljaki kot načelnik kluba veliko vlogo. Madjari z njegovim imenovanjem niso prav zadovoljni, ker bi Bosno radi imeli v svojih pesteh.

Bošnjaki proti hrvaškemu banu. Zaradi nasilstev na Hrvaškem so bile dne 18. t. m. velike demonstracije v Sarajevu na trgu pred katoliško cerkvijo. Zbralo se je bilo več tisoč ljudi. Policija je udarila na nje s sabljami, da bi jih razgnala. Demonstranti so začeli streljati in metati kamenje na policijo, ki se je morala umakniti. Neki mohamedanski dijak je bil obstreljen, zadet baje od demonstrantov. Nastopilo je vojaštvo z nasajenimi bajoneti. Množica je kričala: „Z Madžari iz Bosne ven! Demonstracije so se udeležile vse stranke. Drugi dan so demonstrirali poslanci v bosenskem saboru. Soglasno so podali izjavo, da obsojajo teptanje državljanских pravic na Hrvaškem in v znamenje globokega ogorčenja so vsi skupaj zapustili zborniško dvorano. V Zagrebu se ponavljajo demonstracije in protestni shodi.

Albanci so se zopet dvignili zoper Turke. Rod Dukadinov je napadel turške vojake, ki so imeli 30 mrtvih in ranjenih.

Angleški rudarji hočejo začeti stavkati dne 1. marca. Pripravljenih imajo za stavko 50 milijonov kron. Premog bi se hipoma silno podražil, ker bi stavkalo več milijonov delavcev. Vlada posreduje, ker bi ta stavka napravila veliko zmešnjavo.

Sodnik: „Jakob Smukavec, žena vas je zatožila, da ste jo hoteli ubiti.“

Jaka: „Sa' ni res. En' mav' sem jo pa, ko ni b'vo miru.“

Sodnik: Ali ste imeli res vatel v rokah? To je nevarno in po postavi ni dopustno! Ati ste jo zelo?

Jaka: „Ja' ne vem. Sa' nisem merov (meril), če sem tud' vatov' imov!“

Tudi ta pot se je Martinčev Jaka srečno izmuzal iz zagate, v katero ga je spravila žena.

Še mnogo, mnogo bi se dalo napisati o Martinčevem Jaki in njegovih izvornih dogodkih, pa bodi za enkrat dovolj. Jaka živi in jih ugiblje po svoji volji, dolžan pa nikomur ne ostane. Ko je lani na Nomenju kidal sneg — po njegovi lastni izjavi ga cel teden ni premetal za eno samo vrečo — mu je hotel neki nagajivec ponagajati ter ga je vprašal:

„Jaka, ali so b'li vaš oče zelo stari?“

Jaka pa možko nazaj: „Ja' na vem! Sa' j'm nis'm na zobe gledov.“

Za to tudi jaz nočem več gledati ne na zobe in na njegove dogodljaje in dovtype, želim mu samo, naj bi si ohranil svoj zdravi humor do pozne starosti, toda brez „grenč'ga“, da ga ne bo prezgodaj končal.

Rdečkarji so v škripcih v nemškem državnem zboru. Očak Bebel je zabredel v pesek, ko mu je zbornica dokazala, da je proti načelom svoje stranke iz anarhista hotel postati monarhist in cesarju klicati „hoch“, samo da bi predsedstvo zbornice ostalo rdeče. Rdečkar Scheideman po prihodnjih volitvah ne bo več sedel v predsedstvu.

Italijansko-turška vojska stane veliko denarja, ne kaže pa nobenih uspehov. General Caneva je v Rimu izjavil, da so tudi za prihodnje pričakovati le mali uspehi, pa z največjimi žrtvami. Italijane stane vojska v Tripolitanijski vsak dan 2 milijona lir; 150.000 mož imajo ondi, pa proti 30.000 Turkom ne morejo nič opraviti.

Nova gorenjska železnica.

Zadnji dan zasedanja kranjskega deželne zbornice je utemeljil posl. baron Apfaltrern nujni predlog glede nove gorenjske železnice (njegov govor prinesemo prihodnjič), ker je upravni odsek sklenil:

C. kr. železniško ministrstvo se pozivlje, da v najkrajšem času vse potrebno ukrene za zgradbo železniške zveze Polzela—Kamniška železnica—Kranj—Škofja Loka—Žiri in dalje proti Trstu.

K tej točki je govoril poslanec Demšar sledeče:

Gospod predlagatelj je v svojem nujnem predlogu glede tretje železniške zveze s Trstom pozabil na en košček železniške proge, ki je v tesni zvezi z glavno progo, to je proga Škofja Loka—Železniki. To pa zato, ker se je v državnozbornskih predlogih glede tretje zveze s Trstom že večkrat skupno imenovala tudi proga Škofja Loka—Železniki, ki se je tudi v kranjskem železniškem odboru uvaževala. Če država že žrtvuje 40 milijonov kron, potem pride malo v poštev svota enega milijona. Imenovana proga je že trasirana, napravljen je generalni načrt in prebivavci Selške doline so podpisali okrog 300.000 K na delnice. Važna je ta proga v gospodarskem, kakor tudi v stratežnem oziru.

Selška dolina je bogata naravnih zakladov. Obširni gozdi Selške doline, zlasti oni med Selško in Bohinjsko dolino, in lepe vodne moči so podlaga za razvoj lesne obrti. Z lesno obrtjo se je do danes preživela večina prebivavcev Selške doline, da ni bilo treba iskati dela v tujini. Nad 30 žag izdeluje les, ki se izvažajo po precej izvoženi cesti do kolodvora v Škofji Loki, zlasti ker je cesta proti Podbrdu na primorski strani razdejana. Pri tolikem prometu ima dolina samo eno cesto. Brez boljše prometne zveze čaka dolino gospodarska kriza. Ne samo obrt, tudi trgovina in kmetijstvo trpita vsled tega.

Tudi v stratežnem oziru je ta košček železnice važen, kakor glavna proga. Če v slučaju kake vojske odpovedo predori alpske železnice med Primorsko in Bohinjem, kar je lahko mogoče, potem ostane kot nadomestna proga zveza Škofja Loka—Železniki, posebno če se podaljša do Podbrda. Ni treba bolj obširno povdarjati važnosti te proge, gotovo je, da je gospodarski napredek mogoč le na podlagi dobrih prometnih sredstev. Zato si štejem v dolžnost, predlagati sledečo resolucijo:

V predlog glede tretje železniške zveze s Trstom na c. kr. železniško ministrstvo naj se sprejme tudi proga Škofja Loka—Železniki.

Poslanec Zabret je izvajal:

Predlogu g. barona Apfaltrerna za tretjo železniško zvezo Celje—Polzela—Kamnik—Kranj—Škofja Loka—Žiri proti Trstu moram pripomniti, da se je v tej visoki zbornici dne 29. jan. 1910 na predlog upravnega odseka sprejel sklep, ta predlog izročiti železniškemu pododboru v rešitev.

Ta železniški odbor je stal na stališču železniške zveze Polzela—Motnik—Kamnik in podaljšanja od Kamnika v Kranj—Škofja Loka—Žiri.

Važnost te zveze se stavi nato, da ima Tuhijska dolina veliko naravnih zakladov v premogovih žilah in vodnih silah, ima lepe planinske pašnike, kar je velike važnosti za povzdigo živinoreje. Upoštevati je ravno od Kamnika do Kranja glede lepe lege, kjer so zelo obljudene vasi, velika polja, lepi sadni vrtovi, močno zaraščeni gozdi, osobito zelo razvita živinoreja. Uresničenje te železnice bi močno povzdignilo gospodarstvo, ker bi se produkti lahko spravljali v promet.

Z oziranjem na že sklenjeni sklep visoke zbornice z dne 29. jan. 1910 stavim sledečo resolucijo:

Visoki deželni zbor skleni:

Deželni zbor vstraja pri sklepu, storjenem dne 29. januarja 1910. (Sprejeto soglasno.)

Posl. Pirč je tozadevno resolucijo pripočal prav toplotno.

Novičar.

Odlikovanje. Cesar je podelil profesorju na goriškem učiteljsku, znanemu zgodovinarju dr. Francu Kosu ob priliki stalnega upokojenja naslov šolskega svetnika, okr. tajniku Adolfu Rohrmannu v Kranju pa zlat zaslužni križec. Cestitamo!

Kranjski deželni zbor. V seji dne 22. t. m. je posl. Hladnik v interpelaciji pojasnil, kakšnih sleparij so se liberalci poslužili za zmago pri občinskih volitvah v Št. Rupertu. Posl. Jaklič se je pritožil zaradi medvedoreje na Kočevskem. — V deželno pridobninsko komisijo so bili izvoljeni gg.: Anton Kobi, Jožef Kenda in Anton Belec in za namestnika posl. Demšar in Karol Pollak star. V prizivno komisijo za osebno dohodnino pa so bili izvoljeni: dr. Eger, Košak, Evg. Jarc in župan Tršan, za namestnike: K. Mulley, Turk in Ivan Podlesnik. — Sprejela se je izprememba občinskega volivnega reda za Ljubljano tako, kakor jo je predlagal deželni odbor, s 26. glasovi proti 7. glasovom. Sprejel se je tudi predlog zakona, da se občina Velesovo loči od šenčurske občine. — Deželnemu zboru se je naročilo, da naj stori korake pri vladi za odpravo ciganske nadloge. — Važna debata je bila glede sladkornega podkartela v Ljubljani, ki je dokazala, kako nekateri sladkorni trgovci Ljubljancane odirajo. Predlog proti kartelom je sprejet soglasno. — Sprejet je bil tudi predlog o podzavljenju ljubljanske policije. Ugovarjalo se je le deželnemu predsedniku zaradi prispevka od strani občine. Potem je bil deželni zbor odgojen. — Dostavljamo še, da se je na poročilo posl. Lavrenčiča sprejel zakon o uravnavi Kamniške Bistrice in posl. Jarca o gospodarskih odborih občin, ter da se je posl. Piber zavzel za železniške čuvaje in prožne delavce.

V Beli krajini bo za deželnozbornsko volitev kandidat S. L. S. profesor Karol Dermastija, kandidat liberalcev pa baje Mazele.

Pastirski list se bo jutri bral v ljubljanski škofiji, ki bo naznanil, da je odpravljenih 7 praznikov v tem smislu, kakor smo že poročali. Cerkvene slovesnosti o teh praznikih vse ostanejo, samo greha ne bodo imeli tisti, ki jih ne bodo praznovali, in tako bo Bog manj žaljen. Praznik sv. Jožefa se bo pa odslej prav slovesno obhajal tudi tretjo nedeljo po veliki noči.

Liberalne prismodarije. Kako neumni ljudje so liberalci, se vidi iz članka, katerega je dne 19. t. m. prinesel „Sl. Narod“ o praznikih. Izmed obilice čenč naj navedemo samo nekatere. Odpravljen bo praznik sv. treh kraljev (kar pa ni res!) in tedaj ne bo več jaslic, ker ne bo več treh znanih podob sv. treh kraljev. Binkoštnega pondeljka je zato škoda, ker ljudje ta dan niso smeli plezati na nobeno drevo (samo liberalci so smeli plezati na najvišje gore!) Svečnice je zato škoda, ker bodo prodajavci sveč trpeli škodo. Malega Šmarna je škoda, ker ljudje med šmarinimi mašami ne bodo mogli nabirati tavžentrož. Podobnih neumnosti je ondi še celo kopo. — Liberalna potuhnjenost se pač najbolj kaže v tem, da se „Slov. Narod“ poteguje za praznike. Ta list vedno trdi, da se bojuje za svobodo. Sedaj, ko bo pri nas vsakemu svobodno, iti v teh praznikih v cerkev, ali pa ne, „Narod“ zahteva, da se ljudje morajo pod smrtnim grehom siliti v cerkev. To piše „Narod“, ki dobro ve, da do sedaj skoraj nobeden njegovih naročnikov cerkve leto in dan od znotraj videl ni!

† **Ivan Kummer.** Dne 19. t. m. je umrl v Kranju posestnik in gostilničar Ivan Kummer, mož poštenjak stare korenine, v 79. letu starosti. Pokojnika so vsi radi imeli, ker je bil dobrega srca, moder gospodar in svetovavec ter ljubezniv družabnik. Rad je pripovedoval zanimive dogodbe iz starih časov, kako je nekaj, ko še ni bilo železnice, kot „flosar“ plavil po Savi doli na Hrovaško po vino in kakšne so bile razmere v Kranju v onih davnih časih, katerih se je prav dobro spominjal. Kot star „purgar“ in pekovski mojster je bil ponosen na mesto Kranj in njegovo zgodovino, zato je skrbno hranil v stari skrinjici svoboščine pekovskega čeha. Bil je nekaj časa odbornik „Hranilnice in posojilnice“ v Kranju in veliko let cerkveni ključar. Nikoli se ni bal, očino pokazati krščansko prepričanje in potegniti se za dobro stvar, kakor je od nekaj navada v občesploštvani Zorčevi hiši. Dva njegova brata duhovnika še živita. Bog daj vzornemu možu večni mir!

Jutranja izdaja „Slovenca“ bi bila nujno potrebna. Na Gorenjsko prinašajo graški listi poročila o večernih sejah deželne zbornice kranjskega drugi dan precej zjutraj. „Dan“ ni za novice za nič! Prej izvemo iz Gradca, kot iz Ljubljane, kaj je v Ljubljani novega. Škandal, da se govori o slovenskem napredku!

Izpremembe pri učitelstvu. Imenovani so bili v seji c. kr. deželne šolskega sveta: Marija Pipan za učiteljico v Javorjah, Josip Odlazek

za nadočitelja v Domžalah, Josipina Mihelič-Majdič za učiteljico v Preddvoru, Marija Bartoloti za učiteljico v Šmartinu pri Kranju, Ivan Kalan za nadočitelja v Velesovem, Pavla Bergant za učiteljico v Špitaliču, Frančiška Grom za učiteljico v Zg. Tuhinju, Marija Rus za učiteljico v Poljanah in Leopold Azman za nadočitelja v Žabnici. Učna mesta na Bukovici, v Šmartinu pri Kranju, na Zalem Logu in v Cerkijah se na novo razpišejo.

Proti poslancu Hladniku liberalni listi še vedno pihajo jeze, ker je imel ta pogum, da je nastopil proti strankarstvu in potikal tiste orožnike, ki so naročniki liberalnih listov. Čisto umevno!

Svoboda pri rdečkarjih. „Zarja“ razglša: „Vsak strankin pristaš mora vzeti za „Zarjo“ najmanj eno obveznico.“ S tem terorizmom je v zvezi čedna kolportaza. Zadnji četrtek je neki rdeč „joger“ na gorenjski železnici liste „Zarje“ metal z vlaka skozi okno proti vsakemu, ki ga je zagledal ob železnici. Nazaj mu seveda nihče ni mogel vreči rdeče cunje, ker je vlak hitro pihal naprej. Dostojno pa to ni!

Na Jesenicah bodo baje odpravljene tovarne in se zgrade v Trstu. Industrijska družba si bo na ta način lepe tisočake prihranila pri vožnji, ker dobiva rudo in reno po morju in železo zopet pošilja na jug. Potem se bo šele videlo, koliko je baron Schwegel Kranjski škodoval z železnico na Bohinj.

Orožniških upokojencev provincijalni odbor za Kranjsko naznanja, da se vrši njega občni zbor v nedeljo dne 3. marca 1912 ob 3. uri popoldne v restavraciji „Novi svet“ v Ljubljani. Vspored obsega poročilo predsednika, tajnika in blagajnika ter slučajnosti. Gg. kolegi se vabijo, da se istega polnoštevilno udeležijo.

Dr. Hudnik, ki je povzročil z „Glavno“ ljudem veliko nesreče, je v zaporu nevarno obolel. **Maškara ustreljena.** V vasi Korzi hrbet pri Špitaliču je Franc Suštar ustrelil 24 letnega fanta Petra, ki je uganjal sitnosti, ni hotel iz hiše in je gospodarju pretil z nožem.

Godovi prihodnjega tedna. Nedelja (25.) sv. Marija, apost. in sv. Valburga; ponedeljek (26.) sv. Viktorin. muč.; torek (27.) sv. Marjeta K.; sredo (28.) sv. Leander, škof; četrtek (28.) sv. Roman, opat; petek (1.) sv. Albin; sobota (2.) sv. Simplicij, p.

Sejmi prihodnjega tedna na Gorenjskem. V ponedeljek 26. t. m. v Lescah, Moravčah in Radečah.

Na tedenski semenj v Kranju dne 19. t. m. je bilo prignanih: 176 glav domače govede (za mesarja 50), 8 telet, 41 glav bosenske govede, hrvaške govede 27 in 48 domačih prešičev. Cena za kilogram žive teže: za pitane vole 94 h, za srednje pitane vole 84 do 86 h, za nepitane 80 do 84 h, za bosensko goved 84 h; za teleta 1 K 2 h, za pitane prešiče 1 K 24 h. — Za 100 kg pšenice 24 K; rž 24 K, ječmen 23 K, oves 22 K, kuzuza 22 do 24 K, ajda 25 K, proso 23 K, krompir 9 K 50 h, fižol (rdeč) 42 K, koks 42 K, detelja 180 K, slanina kg 1:80 do 1:90 K; drva (trda) 18 K; drva (mehka) 12 K; maslo 2:80 K, jajca 6 v, seno 10 K, pšenična moka 37 K, kaša 32 v; ješpren 31 v.

Nadvojvoda Rajner je obhajal dne 21. t. m. s soprogo Marijo demantno poroko. Pri slovesnosti je bil navzoč cesar, ki je zopet zdrav.

Na Črnem morju so ta teden divjali velikanski viharji.

Celovec hoče najeti 8 milijonov kron posojila.

Tiščanje v prsih in utripanje srca se neredkokrat pojavi vsled nerednega odvajanja. 1/2 kozarca naravne Franc Jožef-ove grenčice zavžite vsakodnevno na tešč, povzročajo hitrejšo krožitev krvi v spodnjem delu telesa in vpliva tako gotovo pomirjevalno na valovanje. „Franc Jožefovo“ vodo, poroča znameniti dunajski zdravnik za živčne bolezni, prof. dr. pl. Kraft Ebing, je lahko zavživati, zaželjeni učinek se pojavi že po nekaj urah.

Socijalisti — morivci. V preiskavi o umoru ruskega ministrskega predsednika Stolipina se je dokazalo, da ga je umoril Bagrov na ukaz revolucijonistične stranke.

Ženska toaleta. Papež je izdal ukaz, da duhovni ne smejo biti navzoči na balih, kjer ženske kažejo gosli. Za višje kroge je bil ta ukaz, oz. opomin na ženske, prav potreben.

Cerkvena hierarhija. Kardinalski kolegij šteje sedaj 64 članov, in sicer: 6 kardinal-škofov, 50 kardinal-presbiterjev, 8 kardinal-diaconov. Dekan kolegija, kardinal Oreglija, ki je dobil purpur še od Pija IX, bo prihodnje leto obhajal 40 letni kardinalski jubilej. — Najstarejši kardinal je Capeceletro v Capui, 88 let star; Benjamin kolegija je Merry del Val, star 47 let. — Med vladanjem Pija X. je umrlo 34 kardinalov. — Zahodna, latinska cerkev šteje 8 patriarhatov, 190 nadškofij, 773 škofij in 25 „nullius dioceseos“ — skupaj 996 sedežev. — Vzhodna cerkev šteje: 6 patriarhatov, 17 nadškofij, 53 škofij — skupaj 76 sedežev. Poleg teh je 89 titularnih nadškofov in 521 titularnih škofov. Za misijonske pokrajine je 11 apostolskih delegatov, 155 apo-

stolskih vikarjev in 68 apostolskih prefektov. — Za časa Pija X. se je cerkvena hierarhija pomnožila za 10 nadškofij, 38 škofij, 4 opatije „nullius dioeceseos“, 18 apost. vikariatov in 14 apost. prefektur.

DRUŠTVA.

Kmečka zveza za kranjski okraj prosi, da dotični, ki žele dobiti ajdo, pošljejo naročilo zadnji čas do ponedeljka, t. j. 26. t. m., na naslov „Kmečka zveza v Kranju“. Ajda bo lepa in zdrava in je želeli, da jo naroče moške, člani Kmečke zveze v obilni meri, in sicer takoj, da pojde de' o razpečavanja lažje od rok. Kje se bo ajda dobivala, se bo naročnikom pravočasno naznanilo.

Društvo „Kranj“ bo dne 2. marca zvečer in dne 3. marca popoldne predstavljalo „Pasijonske igre“ s pomočjo skioptikona. O teh izredno lepih slikah obširneje prihodnjic.

Predosije. Jutri dne 25. februarja ima naše „Izobraževalno društvo“ svoj občni zbor ob 3. uri popoldne po končanem cerkvenem opravilu v mlekarni. Iz prijaznosti pride pri tej priliki predavati g. prof. dr. Capuder o kmečkih uporih. Ker je ta doba iz naše domače zgodovine jako zanimiva, vabimo člane in prijatelje društva, da se shoda v obilnem številu udeležijo.

Občni zbor kranjske podružnice slov. plan. društva se vrši dne 1. marca t. l. ob 1/8 zvečer z običajnim sporedom v Narodni čitalnici.

Skioptično predavanje v Trzinu. Jutri večer bo ob 7. uri v društvu sv. Jožefa veleznarstvo skioptično predavanje o francoski revoluciji. Predaval bo g. profesor Komatar iz Kranja. Vstopnina navadna. K mnogobrojni udeležbi vabimo.

Novije vesti.

„Šmarnice“, katere je spisal č. g. Peter Bohinjec, bo natisnila naša tiskarna in izidejo letos o Veliki noči.

Dunaj. Cesar je sprejel v posebni avdijenci odposlanca japonskega generalnega štaba, ki hoče študirati avstrijske vojaške razmere.

Zagreb. Zoper urednike zagrebških listov je državno pravdnistvo naperilo zaradi bana Cuvaja 480 tožb.

Pulj. Mestni zastop je razpuščen, mestni uradniki odpuščeni, uradi zapečateni, ker se je župan ustavil politični oblasti.

Berlin. Katoličan grof Praszma bo predsednik državnega zbora, rdečkarji tudi podpredsednika več ne dobe. V deželnem zboru v Rudolstadt bodo rdečkarji predsedniki pokazali, kako znajo vladati.

Rim. Parlament je z velikim navdušenjem potrdil kraljev dekret o suvereniteti Italije nad Tripolitanijo in Cireneiko.

Petrograd. Tu je 30 stopinj mraza, ljudje zmrzujejo na ulici.

Mesto Urga je proglašeno za glavno mesto Mongolije.

Pekin. Kitajska cesarica mati se je hotela umoriti, ker je izgubila oblast.

Gospodarski del.

Pomoček zoper vrane in kavke. Da vrane in drugi ptici vsejanega zrna ne pozobljejo, ga je treba nabarvati. Najboljše se zrno pobarva z anilaf vom. To sredstvo ni strupeno, požge snet na zrno, a kaljivosti ne škoduje. Izdelujejo ga tovarne. Lahko pa zrno zeleno pobarvaš tudi s 6% raztopino anilinske barve, ali pa s pruskovišnjevo barvo, katere vzemi na 50 kg žita 300 g, ali s signalno rdečo barvo, katere gre na 50 kg 500 g. Moraš pa žito pred barvanjem naklejšiti, to je: raztopi 100 ali pa 200 g mizarskega kleja (lima) v 4. litrih gorke vode in s to vodo namoči zrno. Kadar klejš ali barvaš zrno, dobro premešaj. Snetjavost pa snc, kakor je znano, tudi apnena voda.

Kako kuretino obvaruješ zajedavcev. Kuretino rade nadlegujejo kurje uši, pršice, kurje bolhe in stenice. Uši so 3mm velike in zelo nadležne. Pršice so prav drobne, pa še bolj sitne; naredi, da žival hujša in perje izpada, piške celo poginejo. Podnevu so te živalice po špranjah desk, ponoči pa gredo na kokoši. Enako zopne so tudi bolhe, še bolj pa stenice, ki lahko končajo vso kuretino, če jih ne preženeš. Kako preganjaj te škodljivce? Kurnik naj bo snažen. Namaži ga s karbolovo kislino ali z lizolom (40 g na 1 liter vode), naredi nova gnezda in nove grede. Les v kurici prebeli, ali pa ga s terom namaži. Za nastilo ni dobra slama ali žaganje, ker se v njem one živalice šele prav rede. Najboljši je pepel, pomešan s peskom, ali pa potrosi tla z apnenim prahom. Tudi naftalin konča zajedavce, žival pa lahko potreseš z mrčesnim praškom in janževcem. Če se kure lahko hodijo kopat v pesek in pepel, se pa tudi iznebe mrčesa.

Goveje in telečje meso

v poštnih zavojih po 5 kilogramov razpošilja poštnine prosto za 5-50 K
Igaacj Moskovios, Kövesliget, ungar. komitat Marm. 89 6-6

Lepo posestvo z gostilno

pol ure od Kranja se pod ugodnimi pogoji proda.

Kje? se izve v tiskarni v Kranju. 106

Pod oeno!

Vsakdo, ki se prepriča, da **Z-klaja za prašiče št. I.** pospešuje hitro in izdatno rejo, št. II. izredno hitro debelost in ukusno meso, lahko dobi kot prvo poizkušnjo od 50 do 500 kg za **K II-50 a 80 kg** z vrečo poštnine prosto na vsako železniško postajo. 1 109

Brata Tausky,

generalno zastopstvo združenih tovarn za izdatno klajo, delniška družba

Dunaj II., Praterstrasse 15/70.

Prospekti (zlata jama) zastoj in poštnine prosto.

Sposobni in solidni agentje

se iščejo za prodajo poljedelskih strojev in orodja, centrifugalk za mleko in motorjev. Ponudbe pod „Maschine 60.899“ za Annoncen Büro Henrik Schalek, Dunaj I., Wollzeile 11. 118 5-1

Pozor, godoll!

Kdor misli harmonike kupiti, naj jih nikar ne naročuje od daljnega kraja, ker dosti slučajev že jaz vem, kako je bil eden ali drugi ogojufan, ker jih preje ni mogel ne videti in ne poskusiti, dokler ni plačal povzeta, nazaj jih pa nobeden ne vzame. Zato naj vsakdo pride raje k meni, pa bo lahko harmonike videl in poskusil, ker imam res izvrstne od neke čisto nove firme po novem narejene, ročno delo, silno lahke za igrati in glasne, meh tsnjat, plate na usnje položene, je-klene glasove. Bombardon-base, vse z novim srebrom-olepšane, da jih je kar veselje gledati in ž njimi igrati, cene so pa nižje kot drugod; za 35 gl. so že fine v tri vrste, potem tudi višje do 100 gl. Zraven spada tudi večletna garancija. Kdor bi ne verjel, naj se osebno prepriča pri 99 3-1

Pavel Bizjak, Kranj 102.

Pozor!

Svarilo.

Pozor!

Ker se v novejšem času na nedostojen način neki dimnikar vsiljuje v moje delo in moje p. n. cenjene naročnike nadleguje, primoran sem tem potom vse moje p. n. cenjene naročnike opozoriti, da jaz že 28. leto izvršujem dimnikarsko obrt v Kranju in bodem tudi še dalje to delo opravljal, usojam si, se svojim p. n. naročnikom najljubneje priporočati, naj mi isti blagovolijo ohraniti še dalje svojo naklonjenost, hočem jim vedno točno in pošteno postreči.

Z odličnim spoštovanjem

Rajko Potuček
dimnikarski mojster.

108 3-1

V najem se odda takoj cela hiša

ali pa samo

prodajalniški lokali z vso opravo.

Hiša stoji v prijaznem mestu na Gorenjskem in na zelo prometnem prostoru. Prostori so ugodni tudi za vsakršno obrt. 107 3-1

Več se izve v Kranju hiš. št. 155.

Ako

ne morete jesti ali ako se počutite slabo, odpomorejo vam zdravniško preizkušene

21 12--8 **Kaiserjeve**

Želodčne melisne karamele

kajti po njih bodele dobili dober tek, želodec se zopet uravna in okrepi. Radi oživlajočega in osvežujočega učinka so naravnost nepogrešljive pri turah. ::: Paket 20 in 40 vinarjev.

Dobi se pri: **K. ŠAVNIK**, lekarna pri sv. Trojici v Kranju. :::

Cigaretetni papir in
cigaretne stročnice

ABADIE

PARIZ

Dobe se v vseh trafikah

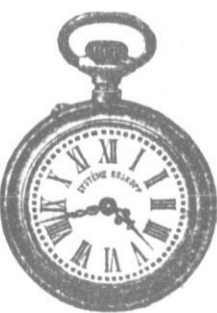
Otvoritev trgovine.

Dovoljujem si p. n. občinstvu uljudno naznaniti, da sem otvoril v Kranju, na Glavnem trgu šte. 191 v hiši g. L. Matlašič popolnoma na novo urejeno

trgovino s steklom, porcelanom in špecerijskim blagom. 94 26-5

Obenem naznanjam, da sprejemam tudi vsa v to stroko spadajoča popravila. Zagotavljam, da se bom potrudil cenj. odjemalce solidno postreči ter se priporočam z odličnim spoštovanjem

Franc Berjak.

Najboljša in najcenejša prva delavnica ur ter trgovina z zlatnino in srebrnino

Ivan Levičnik

v Kranju, nasproti tvrdeke Peter Majdič, „Merkur“.

Cenejšje kakor po cenikih! Ne kupujem od prekupecev!

Sprejemam in izvršim vsa popravila natančno, solidno in po najnižjih cenah. — Istotako sprejemam vsakovrstno zlatnino in srebrnino v popravilo. — Posebno se priporočam v nakup ženinam in nevestam. — Železničarjem in znancem dajem tudi na obroke. — Sprejemam optične stvari v popravilo. — Na sahtevanje izvršim tudi vsako popravilo v osmih dneh. — Priložnostni nakup! 74 52-8